

**CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 198

Tel.: 24-36-41

Nr. 06/3 din "02" 01 2013

La nr. 06/2 – 6614 din 14 decembrie 2012

Ministerul Economiei

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii privind modificarea și completarea Legii nr. 123-XVIII din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale.

Anexă potrivit textului: 3 file.

Director

Viorel CHETRARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind modificarea și completarea Legii nr. 123-XVIII din 23 decembrie 2009 cu privire la gazele naturale

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr. 780-XV din 27 decembrie 2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul este elaborat în scopul îmbunătățirii legii existente și, totodată, de racordare a prevederilor acesteia la prevederile icquis-ului comunitar.

d. Suficiența argumentării. Considerăm că argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului. Autorul a specificat condițiile care au determinat elaborarea acestuia, principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației și referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare. Elaborarea proiectului este binevenită și necesară.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului de stat.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Potrivit prevederilor art. 4 al Legii nr. 235 din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, analiza impactului de reglementare este unul din principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Alineatul (2) art. 13 din lege stabilește că actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ.

Deoarece proiectul legii privind modificarea și completarea Legii cu privire la gazele naturale reglementează nemijlocit activitatea de întreprinzător, lipsa analizei impactului de reglementare constituie o încălcare a prevederilor Legii nr. 235/2006.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale și nu sunt în detrimentul interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Potrivit prevederilor Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, la inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică plasează pe pagina web oficială, cu cel puțin 15 zile lucrătoare pînă la examinarea deciziei, anunțul referitor la inițierea elaborării deciziei care trebuie să conțină: argumentarea necesității de a adopta decizia, termenul-limită, locul și modalitatea în care cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate pot avea acces la proiectul de decizie și pot prezenta sau expedia recomandări, datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor.

La momentul efectuării expertizei anticorupție proiectul este plasat pe pagina web a Ministerului Economiei.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

La art. 1 pct. 6 din proiect privind modificarea art. 4 din lege

„La noțiunea „întreprindere integrată pe verticală” cuvintele „care pot exercita control una asupra alteia” se substituie cu cu înțele „în cadrul căroro o persoană sau aceleași persoane pot, direct sau indirect, să exercite control”;”

Potrivit prevederii de la lit. a) art. 19 al Legii nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încît să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat.

Formula propusă de autor pentru modificarea noțiunii „întreprindere integrată pe verticală” este ambiguă, în sensul că este dificil de înțeles ce fel de control poate/pot exercita una sau mai multe persoane, sau asupra cui poate fi exercitat acesta. Totodată, dacă se dorește îmbunătățirea prevederii, însă cu păstrarea sensului acesteia în varianta actuală, menționăm că din modificarea propusă nu rezultă expres faptul că prin „persoană/persoane” se are în vedere una sau mai multe întreprinderi licențiate în domeniul gazelor naturale, care sunt interconectate.

Suplimentar, norma care definește noțiunea de „întreprindere integrată pe verticală”, făcînd o explicație a sintagmei „control una asupra alteia”, în continuare menționează „după cum este definit în prezenta lege”. În urma unei generalizări a dispozițiilor Legii nr. 123, am constatat că noțiunea de „control asupra unei întreprinderi”, la fel este definită în art. 4 din lege. Potrivit definiției, control asupra unei întreprinderi reprezintă situația în care o întreprindere de gaze naturale poate să exercite o influență decisivă asupra unei alte întreprinderi de gaze naturale.

Prin urmare, pentru excluderea unor neclarități la aplicarea dispozițiilor proiectului și pentru asigurarea respectării normelor de tehnică legislativă, urmează a fi stipulată/-e expres persoana/-ele care poate/pot exercita controlul, precum și tipul controlului care poate fi exercitat de către aceasta/acestea.

Recomandarea: În scopul păstrării sensului prevederii, considerăm oportună ori excluderea din proiect a propunerii prenotate, ori redactarea sintagmei propuse pentru excluderea ambiguităților identificate.

Un exemplu în acest sens ar putea servi formula: „ - întreprindere sau grup de întreprinderi de gaze naturale în cadrul căreia una sau mai multe dintre ele pot, direct sau indirect, să exercite control asupra unei sau mai multor întreprinderi de gaze naturale ...”, în continuare după text.

La art. 1 pct. 8 din proiect privind completarea legii cu art. 5¹

„p) prevederile Programului național privind limitarea și/sau sistarea furnizării gazelor naturale, elaborat, aprobat de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și publicat în Monitorul Oficial, ce conține și lista consumatorilor finali întreruptibili și ordinea în care va fi limitată ...;”

Potrivit prevederii de la lit. e) art. 19 al Legii privind actele legislative, terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare.

Nici din prevederile Legii cu privire la gazele naturale și nici din prevederile proiectului nu putem deduce care sunt consumatorii finali întreruptibili și ce presupune, de fapt, statutul de consumatori finali întreruptibili. Putem bănuî că consumator final întreruptibil este consumatorul care poate sau urmează să fie limitat în primirea gazelor naturale, în conformitate cu Programul național privind limitarea și/sau sistarea furnizării gazelor naturale. Însă, după cum am menționat anterior, textul proiectului de act legislativ se elaborează astfel încît să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice subiect interesat.

Recomandarea: *Propunem autorului completarea proiectului de lege cu definiția noțiunii de „consumator final întreruptibil”.*

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de

control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

9. Alte obiecții

La art. 1 pct. 5 din proiect privind completarea alin. (2) art. 3 din lege cu lit. a¹)

„a¹) stabilirea unui set de măsuri menite să asigure securitatea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali;”

Autorul completează alin. (2) art. 3 din lege, în final, cu literele g) și h). Rămîne a fi neclar motivul pentru care conținutul lit. a¹) este identic cu cel al lit. h), însă presupunem că este rezultatul unei greșeli mecanice.

Recomandarea: În scopul excluderii unor dublări ale prevederilor în lege, propunem autorului excluderea lit. a¹) din proiect.

La art. 1 pct. 8 din proiect privind completarea legii cu art. 5¹

„a) existența capacității depozitelor de stocare și a volumului necesar de gaze naturale în acestea, precum și de existența investițiilor necesare pentru asigurarea capacității depozitelor de stocare în situații de urgență;”

Recomandarea: Deoarece denumirea noului articol este „Planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale”, considerăm oportună substituirea cuvintelor „în situații de urgență” de la lit. a) cu cuvintele „în situații excepționale”.

La art. 1 pct. 9 din proiect privind modificarea și completarea alin. (3) art. 6 din lege

„La articolul 6, alin. (3) cuvintele „contribuie la soluționarea problemelor orientate spre asigurarea securității energetice a statului” se omit.”

Potrivit prevederii de la alin. (1) art. 35 al Legii nr. 780, modificarea sau completarea actului legislativ este, de regulă, expresă, constînd în înlocuirea unui text cu un altul ori în excluderea unei părți din text sau în adăugarea unui text nou.

Potrivit dicționarului explicativ, noțiunea „a omite” are sensul de a sări, a neglija, a uita, a ignora, a nesocoti. Prin urmare, potrivit normelor de tehnică legislativă, cuvintele „contribuie la soluționarea problemelor orientate spre asigurarea securității energetice a statului”, de fapt, se exclud din prevederea alin. (3) și nu se omit.

Recomandarea: Cuvintele „se omit” din pct. 9 din proiect urmează a fi substituite cu cuvintele „se exclud”.

La art. 1 pct. 13 din proiect privind modificarea lit. f) alin. (1) art. 13 din lege

„La lit. f) cuvintele „a instalației de utilizare” se substituie cu cuvintele „a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorului final”, iar cuvintele „reluarea furnizării gazelor naturale” se substituie cu cuvintele „reconectarea, ”.

Potrivit prevederii de la lit. d) alin. (1) art. 19 al Legii nr. 780, la elaborarea textului proiectului de act legislativ noțiunea nu se redă prin definiția ei sau printr-o frazeologie, ci prin termenul respectiv. Punctul 6 art. 1 din proiect redefineste noțiunea de „instalație de utilizare” și anume „ansamblu de instalații de gaze naturale ale consumatorului final destinate utilizării gazelor naturale”.

Din modificările propuse pentru lit. f) vedem că, de fapt, autorul propune substituirea noțiunii de „instalație de utilizare” cu definiția acesteia. Este dificilă înțelegerea raționamentului și a necesității

modificării respective, însă în cazul în care sensul prevederii modificate nu se schimbă, considerăm că este evidentă inoportunitatea acestei modificări.

Recomandarea: Propunem autorului excluderea din pct. 13 din proiect a cuvintelor „cuvintele „a instalației de utilizare” se substituie cu cuvintele “a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorului final”, iar”.

La art. 1 pct. 18 din proiect privind modificarea art. 19 din lege

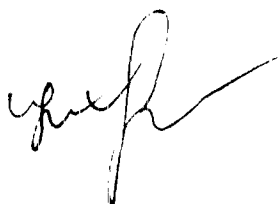
„La art. 19, cuvintele “sistarea”, “sistează”, “sistată” se substituie cu cuvintele “suspendarea”, “suspendă”, “suspendată”, după sens.”

Articolul 19 din lege reglementează procedura de sistare temporară a licenței titularului de licență de către Agenție, cazurile în care are loc sistarea, temeiurile sistării etc.

La pct. 18 din proiect privind modificarea art. 19 din lege, autorul propune substituirea noțiunii de „sistare” cu noțiunea de „suspendare”. În cazul în care autorul dorește modificarea denumirii procedurii de sistare, acest lucru urmează a fi efectuat în tot cuprinsul legii și nu doar în art. 19. În caz contrar, noțiunile de „sistare” și „suspendare”, după aprobarea proiectului, vor coexista în Legea nr. 123, creînd impresia unor proceduri distincte.

Recomandarea: Propunem autorului expunerea primului alineat din pct. 18 art. 1 din proiect în redacție nouă: „În tot textul legii procedura de „sistare” se redenumeste în „suspendare”, la cazul gramatical respectiv.”.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23 august 2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03 mai 2007, de către

Vadim Gheorghită
inspector superior, Direcția legislație și expertiză anticorupție
27 decembrie 2012

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a Centrului Național Anticorupție - www.cccec.md